

Hyvät opettajat, oppilaat ja muu henkilökunta, hyvä juhlaväki!

Juhlimme tänä vuonna 101-vuotiaan Suomen itsenäisyyttä. Maallamme on ollut pitkä itsenäisyyden tie köyhästä ja syrjässä olevasta maasta kohti nykyhetkeä, jolloin Suomi lukeutuu maailman eturivin maihin. Alusta asti suomalaisilta ja täällä asuvilta on vaadittu paljon erilaisia vahvuuksia: sisua, sinnikkyyttä ja urheutta, rakkautta, rehellisyyttä ja rohkeutta, uudenlaista näkökulman ottoa ja yritteliäisyyttä, uteliaisuutta ja anteeksiantoa, toiveikkuutta, reiluuutta ja ryhmätyön osaamista. Luovuus ja kauneuden ja erinomaisuuden arvostaminen ovat ruokkineet suomalaista kulttuurielämää, arkkitehtuuria, musiikki- ja kuvataide-elämää, kirjallisuutta ja urheilua. Oppimisen ilo on tuotu erityisesti peruskoulun kehittymisen myötä jokaisen nuoren mahdollisuudeksi. Vahvuudet, kiitollisuus mutta myös uudenlainen huoli tulevaisuudesta ja ilmastomme laadusta ovat tämän vuoden valtiollisen itsenäisyysjuhlinnan teema.

Olemme kiitollisia menneiden sukupolvien tekemistä töistä ja uhrauksista. Sata vuotta sitten Suomi oli sekasortoisessa tilassa. Venäjän vallankumouksen naapurissa, täällä Suomessa käytiin myös taistelua, kansalaissotaa siitä, ketkä täällä hallitsevat. Demokratia ja yhteiskuntajärjestys voittivat. Repivistä tilanteista, kahtiajakautuneesta kansasta, sisällissodan kauhuista syntyneet haavat umpeutuvat hitaasti mutta umpeutuvat. Tarvittiin rakkautta, anteeksiantoa ja toiveikkuutta. Talvisota ja jatkosota yhdistivät kansaa raskaalla hinnalla. Moni kuoli puolustaessaan Suomea, kotimaataan ja isänmaataan. Jatkosodan rauhan myötä menetettyjen alueiden siirtolaiset, evakot ja heidän jälkeläisensä ovat löytäneet siedettävän elämän ja sopeutuneet uudenlaiseen kotimaahansa. Kaikkien tahtotilana on ollut elää rauhassa ja rakentaa tätä maata kohti hyvinvointia ja turvallisuutta. Syntyi suuri kiitollisuus olla ja elää itsenäisessä Suomessa.

Finlandia-hymnin sanoin:

Yön uhka karkoitettu on jo pois,
ja aamun kiuru kirkkaudessa soittaa
Kuin itse taivahan kansi sois
Yön vallat aamun valkeus jo voittaa
sun päiväs koittaa oi synnyinmaa

Oi nouse Suomi, nosta korkealle,
Pääs seppelöimä suurten muistojen.

Oi nouse, Suomi, näytit maailmalle
Sa että karkoitit orjuuden
Ja ettet taipunut sa sorron alle
On aamus alkanut, synnyinmaa

Jean Sibelius sävelsi Finlandia-hymnin yli sata vuotta sitten suomalaisen kansallistunteen nostattamiseksi Venäjän sortovallan vuosina. V A Koskenniemi sanoitti hymnin uudelleen vuonna 1940 sodan uhan alla myös vahvistamaan kansallista tunnetta. Kapellimestari Leopold Stokowski tiettävästi ehdotti melodiasa koko maailman kansallislauluksi. Peter, Paul and Mary ja Joan Baez tekivät Finlandia-hymnistä rauhanlaulun *A song of peace*.

Olemme kiitollisia siitä että, meidän sukupolvemme ovat saaneet elää rauhan vuosikymmeniä ja rauhan maailmassa. Suomi on yksi maailman turvallisimmista maista. Siksi maastamme on tullut kotimaa monelle muualta maailmasta muuttaneelle. Konfliktit maailman eri puolilla näkyvät nyt meillä kansainvälisyytenä. Me tarvitsemme ihmisiä, jotka ajattelevat eri lailla ja jotka ovat taustoiltaan erilaisia, koska maailma monimuotoistuu ja kansainvälistyy. Me tarvitsemme Suomessa rohkeita, luovia ja uteliaita ihmisiä ja perheitä. Ihmisiä, joille on tärkeää halu oppia ja kyky kiinnostua, ja rohkeutta tarttua uusiin asioihin. Vakaa yhteiskuntamme perusarvoja ovat rehellisyys, oikeudenmukaisuus ja luottamus toiseen ja toisen sanaan. Vakaa ja avoin yhteiskuntamme mahdollistaa jokaiselle meistä tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen ja kouluttautumiseen; tasa-arvoon, jossa meillä koulutuksemme, töittemme ja velvollisuuksiemme perusteella sukupuolestamme riippumatta on mahdollisuus toteuttaa itseämme yhteiskunnan jäsenenä; ihmisarvoon, joka määrittää jokaisen meistä tärkeäksi, samanarvoiseksi ja ainutlaatuisiksi: ihmisoikeuksiin, joissa perustuslaki takaa meille vapauden uskonnon, ihonvärin, kokoontumisen kuin sananvapauden kautta.

Olemme kiitollisia suvaitsevaisuudesta. Rauha ja konfliktittomuus, taito elää yhdessä poikkeaa suuresti yhteiskunnista, joissa on riitaa heimojen, sukujen ja sanomisten kanssa, joissa tilanne on paljolti kuin Suomessa sata vuotta sitten. Valitettavasti sosiaalisessa mediassa kukkii valemaailmaa, joka tuo esiin pahimmillaan entisaikojen vihat ja kaunat. Maahanmuutto, maaltamuutto kaupunkiin, ihmisten liikkuminen hyvän ja turvatuksen elämän perässä vaatii mahdollisuutta integroitua osaksi yhteisöä ja hyväksyntää yhteisössä. Kaikilla meillä on tarve tulla hyväksytyiksi omina itsenämme ja osana yhteisöä. Kuinka osaisimmekaan arvostaa rehellisyyttä ja toisen

arvostamista ja kunnioittamista. Suomi säilyy vahvana, jos se on sisäisesti yhtenäinen ja tasa-arvoinen ja jos siellä vallitsee toista arvostava ilmapiiri. Meidän on opittava sietämään epämukavuutta tilanteissa, joissa emme ole parhaimmillamme. Kulttuurien välisessä toimintaympäristössä opimme toisten kulttuureista ja kunnioitamme niitä ja toista ihmistä. Näin kasvamme yhdessä kansainväliseksi, toisia kunnioittaviksi ja toisista huolehtiviksi lähimmäisiksi.

Olemme kiitollisia arjen turvasta: asumisesta ja ruoasta. Meillä on lämmin koti ja lämmintä ruokaa niin kotona kuin koulussa. Olemme kiitollisia lämpimistä ja muodikkaista vaatteistamme. Olemme kiitollisia siitä, että meillä on mahdollisuus viettää monipuolista vapaa-aikaa usein vielä niin kuin itse haluamme. Olemme kiitollisia siitä, että meillä on mahdollisuus viestiä ja olla yhteyksissä toisiimme hyvin monilla eri tavoilla. Olemme kiitollisia internetistä ja digitaalisuudesta ja tietokoneista ja omista kännyköistämme. Olemme kiitollisia siitä, että maailma tulee hetkessä luoksemme ja me voimme matkustaa helposti muualle. Olemme kiitollisia siitä, että voimme viettää lapsuutta ja nuoruutta niin, että meistä huolehditaan hyvinvointi-Suomessa. Niin, että meillä on turvaa ja tukea aikuisista ja voimme opiskella ja sivistää itseämme. Olemme kiitollisia puhtaasta luonnosta ja siitä, että saamme vielä nauttia eri vuodenaajoista. Olemme kiitollisia siitä, että saamme opiskella ja olla Meilahden yläasteella, joka on huippukoulu. Olemme kiitollisia siitä, että meistä kaikista huolehditaan ja että huolehdimme toisistamme täällä hyvin. Koulumme vahvuus on yhteisöllisyys, ja sitä meidän kaikkien on vaalittava.

Ja niistä uhkista: Tilastokeskuksen tämän vuoden väestöennusteen mukaan Suomen väkiluku vähenee hälyttävästi. Viime vuoden lopulla meitä oli 5,5 miljoonaa mutta väkiluku kääntyy laskuun jo vuonna 2035, jos syntyvyys säilyy samana tai pienenee. Suomessa ikä-ihmisten määrä kasvaa ja meillä on huoli siitä, miten kaikkien meidän elämä maksetaan jatkossa. Lokakuun lopussa Kansainvälinen ilmastopaneeli (IPCC) julkaisi hälyttävän raporttinsa maapallon lämpenemisestä. Raportin mukaan ihmisten on muutettava elämäntapaansa perusteellisesti, jotta lämpeneminen saataisiin rajoitettua 1,5 asteeseen. Parhaillaan Puolan Katowicessa on YK:n kansainvälinen ilmastokokous, jossa maailman johtajat ja asiantuntijat pohtivat toimia tuon tavoitteen saavuttamiseksi. Hyvä uutinen on, että toimia on jo tehty, mm. uusiutuvien energialähteiden käytössä.

Siksi sinun on tärkeää opiskella ja löytää paikkasi yhteiskunnassamme, jotta voit omalta osaltasi pitää huolta itsestäsi ja toisista. Siksi on tärkeää, että löydät oman intohimosi tehdä sitä, mikä kiinnostaa ja mikä kantaa omaa elämääsi. Samalla innolla ja halulla rakennamme myös yhdessä Suomea. Me tarvitsemme kouluamme

ja Helsinkiin ja Suomeen ja maailmaan ihmisiä ja erityisesti teitä nuoria, jotka nostatte ja kannatte Suomea kohti parempaa ja turvatumppaa tulevaisuutta. Suomesta löytyy maailman huippuosaamista niin hissien valmistuksessa, metsien hyödyntämisessä, laivateollisuudessa, peliteollisuudessa kuin erityisesti koulutuksessa. Suomi on YK:n maaliskuisen raportin mukaan maailman onnellisin maa! Meillä on vahva perusta isiemme työn jatkajina. Kun vain muistamme, että rakkaus, anteeksianto ja toiveikkuus luovat hyvän elämän perustan. Teissä nuorissa on tulevaisuutemme! On upeaa elää Suomessa!

Juhlimme torstaina Suomen 101. itsenäisyyspäivää. Sitä kunnioitetaan perinteisesti kodeissa sytyttämällä kynttilät illalla kello 18 kodin ikkunoille. Toivon, että kiitollisina – suomalaisen tavan mukaan – sytytät kynttilät symbolisoimaan sitä rauhaa ja ystävyyttä, mitä Suomi jokaiselle meistä ja teistä tarjoaa.

Toivotan omasta puolestani jokaiselle hyvää itsenäisyyspäivää!